

## Aspiryna

### Wstęp

Dowody na zastosowanie kory wierzby jako lekarstwa sięgają cywilizacji Sumeryjskiej około 3000 lat p.n.e. W jej podstawowej formie, jako salicylat (od salix- po łacinie wierzba) podrażnia błonę śluzową żołądka. Ten naturalny lek został wprowadzony do powszechnego zastosowania przez lekarzy, kiedy związek podstawowy udało się zmodyfikować do postaci kwasu salicylowego (ASA) w 1809 roku. Nazwany aspiryną przez firmę Bayer jest szeroko stosowany od przeszło 100 lat.

### Jak to działa?

Aspiryna działa poprzez blokowanie funkcji prostaglandyn i tromboxanów (hormonów o aktywności lokalnej) w płytkach krwi odpowiedzialnych za formowanie się skrzepów. Aspiryna redukuje zdolności tych komórek do przylegania i utrzymywania skrzepu. Prostaglandyny są lokalnie produkowanymi hormonami mającymi liczne funkcje w organizmie człowieka m.in. przekazywanie bólu, udział w procesie zapalnym czy termostacie utrzymującym temperaturę ustroju. Właśnie dzięki blokującemu wpływowi na działanie prostaglandyn Aspiryna może być użyta nie tylko przeciwwkrzepliwie, ale także jako lek przeciwbólowy, przeciwzapalny oraz przeciwgorączkowy.

### Zastosowania kliniczne

**Przeciwwkrzepowe:** Najpowszechniejszym zastosowaniem aspiryny jest używanie jej, jako leku zmniejszającego ryzyko powstawania zakrzepów. Znajduje zastosowanie wśród pacjentów po udarze mózgu, zawale serca i z innymi problemami z układem krwionośnym sprzyjającymi tworzeniu się skrzepów. W tym ujęciu Aspiryna stosowana jest przewlekłe w małych dawkach.

**Aspiryna w migotaniu przedsionków:** Aspiryna była uważana przez wiele lat za lek redukujący ryzyko udaru mózgu u pacjentów z migotaniem. Coraz więcej specjalistów kwestionuje jednak słuszność tego przekonania. Badania pokazały, że Aspiryna nie jest tak skutecznym antykoagulantem jak warfaryna w zapobieganiu udarowi mózgu u pacjentów z migotaniem, a obecnie stosowane antykoagulanty stosowane w niezastawkowym migotaniu jak warfaryna, dabigatran czy rivaroxaban znacznie zmniejszyły ryzyko udaru. U niektórych osób lekarz może zalecić Aspirynę w związku z łatwością dawkowania. Nie mniej, należy pamiętać, że Aspiryna ma podobne ryzyko krwawienia jak warfaryna czy inne antykoagulanty stosowane u pacjentów z ryzykiem udaru w przebiegu migotania przedsionków.

### Efekty uboczne

**Krwawienia:** Jak wspomniano wyżej, Aspiryna działa poprzez upośledzenie funkcji płytek krwi. W związku z tą właśnie funkcją znajduje zastosowanie w prewencji udarów mózgu i zawałów. Jednakże, ta sama jej właściwość może powodować krwawienia i łatwe siniaczenie się nawet po niewielkich urazach.

**Niestrawność:** Aspiryna może powodować niestrawność, a w niektórych przypadkach przyczyniać się do powstawania wrzodów żołądka czy krwawień z jego ścian. Jeżeli w czasie przewlekłego stosowania Aspiryny w prewencji udaru czy zawału serca pacjent zauważy niepokojące objawy niestrawności i bólów brzucha, powinien skonsultować się lekarzem i podjąć diagnostykę tego stanu rozważając odstawienie leku lub wymianę na inny.

**Dzwonienie w uszach:** Objaw ten nie jest normalny w czasie przyjmowania przewlekłe niewielkich dawek aspiryny. Jeżeli wystąpi należy niezwłocznie zgłosić się na konsultację lekarską.